

**ВИСНОВОК**  
**Міністерства юстиції України**  
**за результатами правової експертизи**  
**проекту Закону України «Про антидопінгову діяльність у спорті»**

**Загальна підсумкова оцінка: відповідний із зауваженнями щодо недотримання вимог нормопроектувальної техніки.**

**Розробник**

Міністерство молоді та спорту України.

**Правові підстави прийняття (схвалення) акта**

Стаття 93 Конституції України.

**Антикорупційна експертиза**

У проекті Закону відсутні корупціогенні фактори.

**Оцінка відповідності проекту акта законодавства Конституції та законам України, іншим актам законодавства**

Відповідний (чек-лист 1).

**Оцінка відповідності проекту акта законодавства принципу недискримінації (антидискримінаційна експертиза)**

Відповідний (чек-лист 2).

**Оцінка відповідності проекту акта законодавства вимогам нормопроектувальної техніки**

Невідповідний (чек-лист 3).

**Оцінка відповідності проекту акта законодавства принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків**

Відповідний (чек-лист 4).

**Правову експертизу проведено**

Управління соціального, трудового та гуманітарного законодавства Департаменту публічного права.

**Міністр юстиції**

**Денис МАЛЮСЬКА**

**Оцінка відповідності проєкту акта законодавства  
Конституції та законам України, іншим актам законодавства**

**Підсумкова оцінка: відповідний.**

**Критерії оцінки:**

1	<i>Проект акта відповідає Конституції України</i>	так
2	<i>Проект акта відповідає чинним міжнародним договорам України, стандартам Ради Європи у сфері демократії, верховенства права та прав людини, положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод з урахуванням практики Європейського суду з прав людини<sup>4</sup></i>	так
3	<i>Проект акта відповідає законам України / узгоджується із законами України</i>	так
4	<i>Проект акта відповідає актам Президента України / узгоджується із актами Президента України</i>	так
5	<i>Проект акта узгоджується з актами такої ж юридичної сили</i>	так
6	<p>6.1. Пунктом 3 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону пропонується внести зміни до статті 52 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», встановивши, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту створює та забезпечує діяльність державної установи Національної лабораторії антидопінгового контролю.</p> <p>У зв'язку з чим звертаємо увагу, що відповідно до пункту 12 частини другої статті 8, пункту 18 частини четвертої статті 19 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» до дискреційних повноважень міністра, керівника центрального органу виконавчої влади належить утворення, ліквідація, реорганізація підприємств, установ, організацій, що належать до сфери їх управління.</p> <p>6.2. Проєкт Закону подано без додержання вимог пункту 5 § 33 глави 2, пункту 1 § 44 глави 4 розділу 4, абзацу першого пункту 1 § 70 глави 2 розділу 6 Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09 листопада 2011 року № 1156), в частині погодження проєкту Закону Мінфіном, Мінекономіки та іншими заінтересованими органами</p>	

**Оцінка відповідності проєкту акта законодавства  
принципу недискримінації (антидискримінаційна експертиза)**

**Підсумкова оцінка: відповідний.**

**Критерії оцінки:**

1	<i>При підготовці проєкту акта:</i>	
1.1	забезпечено відсутність положень, які створюють ситуацію, за якої особа та/або група осіб за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань,	так

	<p>статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними ознаками, іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними</p>	
1.2	<p>забезпечено відсутність положень щодо дискримінації з боку державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, юридичних осіб публічного та приватного права, а також фізичних осіб у формі:</p> <p>прямої дискримінації; непрямої дискримінації; підбурювання до дискримінації; пособництва у дискримінації; утиску</p>	так
1.3	<p>дотримано принципу недискримінації у сфері громадсько-політичної діяльності; державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; правосуддя; трудових відносин, у тому числі застосування роботодавцем принципу розумного пристосування; охорони здоров'я; освіти; соціального захисту; житлових відносин; доступу до товарів і послуг; інших сферах суспільних відносин, а саме – забезпечено:</p> <p>рівність прав і свобод осіб та/або груп осіб; рівність перед законом осіб та/або груп осіб; повагу до гідності кожної людини; рівні можливості осіб та/або груп осіб</p>	так
2	<p><i>Запропоновані проектом акта позитивні дії мають правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, спрямовану на усунення юридичної чи фактичної нерівності у можливостях для особи та/або групи осіб реалізовувати на рівних підставах права і свободи, надані їм Конституцією і законами України</i></p>	так
3	<p><i>Внаслідок прийняття акта неможливе в короткостроковій або довгостроковій перспективі погіршення/ послаблення:</i></p> <p><i>забезпечення рівності прав і свобод осіб та/або груп осіб;</i> <i>забезпечення рівності перед законом осіб та/або груп осіб;</i> <i>поваги до гідності кожної людини;</i> <i>забезпечення рівних можливостей осіб та/або груп осіб</i></p>	так

Чек-лист 3

**Оцінка відповідності проекту акта  
законодавства вимогам нормопроектувальної техніки**

**Підсумкова оцінка: невідповідний.**

**Критерії оцінки:**

1	Проект акта відповідає вимогам нормопроектувальної техніки	ні
---	--	----

1.1	чи відповідає назва проекту акта його змісту	
1.2	чи відповідає проєкт акта вимогам щодо виду нормативно-правового акта	
1.3	чи дотримано вимог щодо вичерпності охоплення кола питань, що належать до предмета правового регулювання проекту акта	
1.4	чи не виходить зміст проекту акта за межі предмета його правового регулювання	
1.5	чи дотримано вимог щодо зменшення до мінімуму кількості актів з одного питання	
1.6	чи дотримано вимог щодо неприпустимості повтору нормативних положень, визначених раніше прийнятими актами	
1.7	чи дотримано вимог щодо узгодженості положень проекту акта з актами законодавства	ні
1.8	чи дотримано вимог внесення змін до актів законодавства, визнання їх такими, що втратили чинність, або скасування	
1.9	чи дотримано вимог правил нормопроектувальної техніки щодо посилань на інші акти законодавства	
1.10	чи дотримано вимог щодо написання найменувань органів державної влади, інших державних органів, підприємств, установ та організацій	
1.11	чи дотримано вимог щодо зазначення джерел опублікування актів законодавства	
1.12	чи є проєкт акта логічно послідовним з точки зору викладу тексту акта	
1.13	чи дотримано вимог щодо взаємозв'язку нормативних положень та структури проекту акта	ні
1.14	чи дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта	ні
1.15	чи дотримано вимог щодо неприпустимості в проєкті акта суперечності смислового плану	ні
1.16	чи дотримано вимог щодо термінології нормативно-правового акта	
1.17	чи дотримано вимог стосовно стилю і викладу тексту проекту	
1.18	чи дотримано вимог щодо правил застосування слів іноземного походження	
1.19	чи дотримано вимог щодо відсутності в проєкті акта значної кількості винятків із загальних правил	
1.20	чи дотримано інших вимог нормопроектувальної техніки	

### Обґрунтування зазначених невідповідностей (неузгодженостей):

№ з/п	Положення проекту акта	Обґрунтування невідповідності (неузгодженості)	Пропозиція щодо усунення невідповідностей (неузгодженостей)
1	Проект Закону України «Про антидопінгову діяльність у спорті» (далі – проєкт Закону) оперує такою правовою конструкцією, як «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування	<i>1.7. Не дотримано вимог щодо узгодженості положень проекту акта з актами законодавства</i> Питання організації, повноважень та порядку	Вказані положення проекту Закону в цій частині потребують узгодження між собою

<p>та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту», «центральный орган виконавчої влади у сфері фінансів», «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг», «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я», «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки»</p>	<p>діяльності центральних органів виконавчої влади врегульовано положеннями Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» (далі – Закон).</p> <p>Законом визначено що міністерство є центральним органом виконавчої влади, що <i>забезпечує формування</i> та реалізує державну політику в одній чи декількох визначених Кабінетом Міністрів України сферах, визначає пріоритетні напрями розвитку, забезпечує нормативно-правове регулювання, вправі видавати накази нормативно-правового змісту (частина друга статті 1, частина перша статті 6, статті 7, 15), інші ж центральні органи виконавчої влади таких повноважень не мають, а виконують виключно окремі функції з реалізації державної політики, їх основними завданнями є, зокрема, надання адміністративних послуг, здійснення державного нагляду (контролю), управління об'єктами державної власності внесення пропозицій щодо забезпечення формування державної політики на розгляд міністрів, які спрямовують та координують їх діяльність; ці органи в межах свої повноважень видають лише накази організаційно-розпорядчого характеру (частина друга статті 1, частина перша статті 16, частина перша статті 17, частина перша статті 23).</p> <p>Відповідно, з метою уникнення втручання парламенту у компетенцію Кабінету Міністрів України при реалізації ним своїх конституційних повноважень щодо утворення, реорганізації і ліквідації міністерств та інших центральних органів виконавчої влади та узгодження з</p>	
--	---	--

		<p>положеннями Закону центральний орган виконавчої влади, який, виходячи з конкретного повноваження, формує державну політику у відповідній сфері (зокрема, шляхом нормативно-правового регулювання) у законопроектах слід визначати як «<i>центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері ...</i>», а у випадку, коли конкретне повноваження за своїм змістом направлено на реалізацію державної політики – як «<i>центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ...</i>».</p> <p>Крім цього, при визначенні у законодавчому акті центрального органу виконавчої влади слід зазначати ту сферу його діяльності, яка має безпосереднє відношення до сфери регулювання Закону</p>	
2	<p>Проектом Закону передбачаються повноваження комітету Верховної Ради України, до предмета відання якого віднесені питання фізичної культури і спорту, щодо подання представників до складу Наглядової ради (здійснює нагляд за діяльністю Національного антидопінгового центру), Номінаційного комітету (створюється для призначення членів Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії), Наглядової ради Національної лабораторії антидопінгового контролю (частина перша статті 6, частина друга статті 10, пункт 3 розділу У «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону)</p>	<p><i>1.7. Не дотримано вимог щодо узгодженості положень проекту акта з актами законодавства</i></p> <p>Конституцією України встановлено, що комітети Верховної Ради України утворюються Верховною Радою України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України (частина перша статті 89 Конституції України). Конституційний Суд України у Рішенні від 05 березня 2003 року № 5-рп зазначив, що за своїм конституційним статусом комітети Верховної Ради України є органами, які мають предметно визначену</p>	<p>Зазначені положення проекту Закону потребують доопрацювання</p>

		компетенцію і забезпечують здійснення парламентом його повноважень. Отже, діяльність комітетів Верховної Ради України пов'язана з вирішенням питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України (підпункт 4.2 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України)	
3	<p>Пунктом 3 частини першої статті 1 проекту Закону пропонується передбачити, що <i>антидопінгові правила</i> – це правила (норми), згідно з якими здійснюється антидопінгова діяльність, у тому числі допінг-контроль, і які <i>розробляються та затверджуються антидопінговою організацією</i>.</p> <p>Абзацом другим пункту 2 частини першої цієї ж статті проекту Закону пропонується визначити, що <i>антидопінговими організаціями</i> є: Всесвітнєантидопінгове агентство, Міжнародний олімпійський комітет, Міжнародний паролімпійський комітет, Міжнародний комітет спорту глухих, Національний антидопінговий центр та національні антидопінгові організації інших країн, міжнародні спортивні федерації та інші організації, що проводять спортивні заходи та здійснюють під час них тестування</p> <p>Частиною першою статті 3 проекту Закону пропонується передбачити, що <i>антидопінгові правила в Україні розробляються та затверджуються Національним антидопінговим центром</i> та застосовуються спортивними федераціями, Національним олімпійським комітетом України та Національним комітетом спорту інвалідів України, Спортивним комітетом України та їх членами відповідно до Всесвітнього антидопінгового кодексу</p>	<p><i>1.13. Не дотримано вимог щодо взаємозв'язку нормативних положень та структури проекту акта.</i></p> <p>Враховуючи усталену практику нормопроекування слід дотримуватися такого принципу як свобода від суперечностей, коли неприпустима в актах суперечність смислового плану, коли наведені в тексті норми не узгоджуються одна з однією або взаємно виключаються</p>	Вказані положення проекту Закону в цій частині потребують узгодження між собою

4	Частина четверта статті 6 проекту Закону в частині слів «суб'єкт, який делегував свого представника» та «організації, яка делегувала свого представника»	1.13. Не дотримано вимог щодо взаємозв'язку нормативних положень та структури проекту акта. Враховуючи усталену практику нормопроекування слід дотримуватися такого принципу як свобода від суперечностей, коли неприпустима в актах суперечність смислового плану, коли наведені в тексті норми не узгоджуються одна з однією або взаємно виключаються	Частина четверта статті 6 проекту Закону потребує уніфікації в частині відповідних слів
5	Пунктом 2 частини першої статті 1 проекту Закону пропонується надати визначення терміну «антидопінгова організація» в розумінні цього закону. Водночас, абзацом першим цієї ж статті проекту Закону пропонується зазначити, що у цьому Законі терміни вживаються в такому значенні	1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта. Не дотримано принципу юридичної визначеності, складовими якого є, зокрема, ясність, чіткість, доступність, недвозначність правових норм, а також їх узгодженість в системі загального правового регулювання	У пункті 2 частини першої статті 1 проекту Закону слова «в розумінні цього закону» слід виключити
6	Пункт 1 частини першої статті 1 проекту Закону містить слова «зазначені в Кодексі»	1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта. Не дотримано принципу юридичної визначеності, складовими якого є, зокрема, ясність, чіткість, доступність, недвозначність правових норм, а також їх узгодженість в системі загального правового регулювання	Пункт 1 частини першої статті 1 проекту Закону потребує доопрацювання з метою зазначення, про який Кодекс йде мова
7	Частиною другою статті 3 проекту Закону пропонується передбачити, що антидопінгові правила, як і правила спортивних змагань, є спортивними правилами. Спортсмени та інші особи приймають ці правила як умову участі у змаганнях і зобов'язані їх дотримуватися	1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта. Не дотримано принципу юридичної визначеності, складовими якого є, зокрема, ясність, чіткість, доступність, недвозначність правових норм, а також їх узгодженість	Частина друга статті 3 проекту Закону потребує доопрацювання з метою уточнення інших осіб, які приймають антидопінгові правила та визначення механізму їх прийняття

		в системі загального правового регулювання	
8	Частина восьма статті 4, частина перша статті 12, частина друга статті 13 проекту Закону містять слова «у достатніх обсягах», «певним знанням», «належними заходами»	<i>1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта.</i> Не дотримано принципу юридичної визначеності, складовими якого є, зокрема, ясність, чіткість, доступність, недвозначність правових норм, а також їх узгодженість в системі загального правового регулювання	Частина восьма статті 4, частина перша статті 12, частина друга статті 13 проекту Закону в частині цих слів потребують доопрацювання
9	Частиною першою статті 6 проекту Закону пропонується передбачити посадовий склад наглядової ради. Водночас, частиною другою цієї ж статті проекту Закону пропонується передбачити, що склад та Положення про Наглядову раду затверджуються Кабінетом Міністрів України	<i>1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта.</i> Не дотримано принципу юридичної визначеності, складовими якого є, зокрема, ясність, чіткість, доступність, недвозначність правових норм, а також їх узгодженість в системі загального правового регулювання	Частина перша та друга статті 6 проекту Закону потребують узгодження між собою
10	Частиною одинадцятою статті 11 проекту Закону пропонується передбачити, що до складу комісії з розгляду кожної окремої справи має входити один член комісії з досвідом правової роботи	<i>1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта.</i> Не дотримано принципу юридичної визначеності, складовими якого є, зокрема, ясність, чіткість, доступність, недвозначність правових норм, а також їх узгодженість в системі загального правового регулювання	Частина одинадцята статті 11 проекту Закону потребує доопрацювання з метою уточнення про який досвід правової роботи йде мова та ким він визначатиметься
11	Частиною п'ятнадцятою статті 11 проекту Закону, зокрема, пропонується встановити, що кожна комісія може прийняти рішення про оприлюднення своїх рішень громадськості певним чином, якщо вона вважає це доцільним з огляду на обставини справи	<i>1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта.</i> Не дотримано принципу юридичної визначеності, складовими якого є, зокрема, ясність, чіткість, доступність, недвозначність правових	Частина п'ятнадцята статті 11 проекту Закону потребує відповідного перегляду

		норм, а також їх узгодженість в системі загального правового регулювання	
12	Частиною п'ятнадцятою статті 11 проекту Закону пропонується встановити, що кожна комісія може прийняти рішення про оприлюднення своїх рішень громадськості певним чином, якщо вона вважає це доцільним з огляду на обставини справи. Оприлюднення рішень повинне відповідати вимогам, <u>визначеним у статті 4.3 Всесвітнього антидопінгового кодексу</u> та національному законодавству у сфері захисту персональних даних	<i>1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта.</i> Посилання в частині п'ятнадцятій статті 11 проекту Закону на статтю 4.3 Всесвітнього антидопінгового кодексу щодо оприлюднення рішень не узгоджується зі змістом статті 4.3 цього Кодексу, оскільки зазначена стаття визначає критерії включення речовин і методів до Забороненого списку та не стосується оприлюднення рішень. Питання оприлюднення рішень врегульовано статтею 14.3 Кодексу	Частиною п'ятнадцятою статті 11 проекту Закону пропонуємо доопрацювати в частині посилання на положення Всесвітнього антидопінгового кодексу
13	Абзацом двадцять п'ятим пункту 3 Розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону пропонується внести зміни до статті 52 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», передбачивши, що суб'єкт, який делегував свого представника до Наглядової ради, має право відкликати його <i>достроково</i>	<i>1.14. Не дотримано вимог щодо належної ясності викладу, точності, лаконічності та доступності мови проекту акта.</i> Не дотримано принципу юридичної визначеності, складовими якого є, зокрема, ясність, чіткість, доступність, недвозначність правових норм, а також їх узгодженість в системі загального правового регулювання	Абзац двадцять п'ятий пункту 3 Розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону потребує доопрацювання з метою уточнення підстав дострокового відкликання суб'єктом, який делегував свого представника до Наглядової ради
14	Частиною шостою статті 4 проекту Закону передбачається, що Національний антидопінговий центр очолює директор, який призначається на посаду керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту за результатами конкурсу за поданням Наглядової ради. Строк повноважень директора	<i>1.15. Не дотримано вимог щодо неприпустимості в проекті акта суперечності смислового плану.</i> Згідно з усталеною практикою нормопроєктування, в актах є неприпустимою суперечність смислового плану, коли наведені в тексті норми не узгоджуються одна з одною або взаємно виключаються. Із змісту статті 4 проекту Закону не вбачається	У зв'язку із зазначеним статті 4 та 5 проекту Закону в цій частині потребують відповідного перегляду та узгодження між собою. Зазначене також стосується і абзаців сьомого, одинадцятого та

<p>становить п'ять років та може бути продовжений керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, за поданням Наглядової ради, ще на один п'ятирічний строк.</p> <p>При цьому, частиною другою статті 5 проекту Закону передбачається, що <i>наглядова рада</i>, зокрема, організовує проведення конкурсу на посаду директора Національного антидопінгового центру; <i>рекомендує</i> центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту, <i>кандидатуру на посаду директора Національного антидопінгового центру та умови контракту з ним</i></p>	<p>положення щодо укладення з директором Національного антидопінгового центру контракту.</p> <p>При цьому слід зазначити, що відповідно до частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України особливою формою трудового договору є контракт, в якому строк його дії, права, обов'язки і відповідальність сторін (в тому числі матеріальна), умови матеріального забезпечення та організації праці працівника, умови розірвання договору, в тому числі дострокового, можуть встановлюватися угодою сторін. <i>Сфера застосування контракту визначається законами України</i></p>	<p>чотирнадцятого пункту 3 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» проекту Закону в частині укладення контракту з директором Національної лабораторії</p>
---	---	---

Чек-лист 4

### Оцінка відповідності проекту акта законодавства принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

**Підсумкова оцінка: відповідний.**

#### Критерії оцінки:

1	<i>Проект акта законодавства:</i>	
1.1	відповідає міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та резолюціям міжнародних конференцій, міжнародних організацій, її органів	так
1.2	відповідає національному законодавству України у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків	так
1.3	внаслідок прийняття нормативно-правового акта неможливе в короткостроковій або довгостроковій перспективі погіршення/послаблення захисту прав жінок/чоловіків	так
1.4.	при підготовці проекту акта законодавства зібрані та проаналізовані дані з розбивкою за статтю та віком	-
1.5	при підготовці проекту акта законодавства визначені та враховані потреби жінок і чоловіків, хлопчиків та дівчаток	так
1.6	не містить положення прямої або непрямой дискримінації, підбурювання або утиску на основі статі особи або групи осіб	так
1.7	забезпечує збалансовану участь та рівні можливості для жінок і чоловіків різних груп у виборчому процесі, прийнятті рішень на всіх	-

	рівнях, представленості у державних органах та органах місцевого самоврядування, політичній чи громадській діяльності	
1.8	не містить положення, які можуть призвести до обмеження прав або можливостей жінок або чоловіків у соціально-економічній сфері, доступі до інфраструктури та послуг, зайнятості, праці та одержанні винагороди за неї, у сфері підприємництва та соціального захисту, громадянства, шлюбу, сімейних відносин, материнства і батьківства, охорони здоров'я тощо	так
1.9	позитивні дії мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, спрямовану на усунення юридичної/фактичної нерівності у можливостях жінок і чоловіків щодо реалізації прав і свобод	-